1.23. ПОТЕНЦИАЛНА СТОЙНОСТ НА ЗАЩИТЕНАТА ТЕРИТОРИЯ

СТЕПЕНИ: + - ниска; ++ - средна; +++ - висока

ПОКАЗАТЕЛ/ ОБОБЩАВАЩА ОЦЕНКА	**ОЦЕНКА/ СТЕПЕН**	**ОСНОВАНИЕ**	**ПРОМЕНИ/ ТЕНДЕНЦИИ**
БИОЛОГИЧНО И ЛАНДШАФТНО РАЗНООБРАЗИЕ И РЕСУРСИ			
Нисши растения:			
Водорасли:	+++	Водорасли – общо ... вида, от тях: нови за НП Пирин: 1(**1**) отдел, 18 (**16**) рода, 63 (**24**)вида, 23 (**2**)разновидности и 2 (1) форми, от тях посочените в скоби са **нови за фикофлората на България!**Нова форма за науката открита в НП Пирин: ***Trochisciopsistetraspora* f. *minor*n. f.**	**1 отдел (Eustigmato-phyta), 16 рода, 24 вида, 2 разновидности и 1 форма, открити в НП “*Пирин*”, са нови за фикофлората на България**
Кремъчни водорасли:	+++	Непроучвани досега в НП Пирин**,** вероятност да са повече от 300 вида, а регистрираните са **177 вида, разновидности и форми** (152 вида, 23 разновидности и 2 форми) от 46 рода, 28 семейства, 14 разреда и 3 класа.	Новопроучени са всичките регистрирани **177 вида разновидности и форми кремъчни водорасли**
Гъби /макромицети/:	+++	**201 вида**, 3 вида от отдел Торбести гъби, 195 вида от отдел Базидиални гъби и 3 вида от Лигави гъби. Видовете се отнасят към 5 класа, 18 разреда, 41 семейства и 74 рода. При изследването са потвърдени 114 вида гъби от известните за парка. В резултат на проведената инвентаризация общият брой на установените видове макромицети в парка възлиза на **338.** Общият брой на **консерва-ционно значимите видове гъби** в НП „Пирин “ след проведеното	**87 вида са нови за НП „Пирин”, а 5 са нови за микофлората на България** **.**

DRAFT

		теренно изследване възлиза на **25 вида.** **През 2014 г. са регистрирани 8 вида макромицети от Червения списък на гъбите и Червената книга на България:** ***Auriscalpiumvulgare ,Clavariadelphustruncatus, Geastrum triplex, Hydnellumsuaveolens, Limacellaguttata, Porphyrellusporphyrosporus, RussulaamethystinaиSuillussibiricus.*** **Три вида (*Clavariadelphus-truncatus, Geastrum triplex* и *Limacellaguttata*) са нови за НП „Пирин”.** **Установени са 15 вида стопански важни ядливи гъби.**		
Лишеи:	+++	➢ При теренните проучвания са установени 235 вида лишеи. ➢ В резултат на инвентаризацията, критичен анализ на литературните данни и теренни проучвания общият брой на установените видове лишеи в НП възлиза на **424** вида лишеи (367 с План’04). По време на теренните изследвания са открити **11 консервационно значими** (редки) видове лишеи:*Acarosporaheppii*(Naeg.)Naeg.,Arthroraph*iscitrinella*(Ach.)Poelt, *Caliciumviride*Pers. *Collemaauriforme*(With.),Coppins & J. R. Laundon, *Fulgensiaschistidii*(Anzi) Poelt, *Lobaria pulmonaria* (L.) Hoffm., *Lethariavulpina*(L.),*Cypheliumtigillare*Ach.,*Alectoriasarmentosa*(Ach.) Ach.,*Solorinabispora*Nyl., *Ramalinathrausta*(Ach.) Nyl. **Установени са 3 вида стопански важни лишеи:** ***Cetraria islandica* (L.) Ach. –**	**57 нови вида лишеи** за парка са установени с проучванията за План’14.	316

DRAFT

		исландски лишей, ***Evernia prunastri* (L.) Ach.** – дъбов лишей ***Pseudevernia furfuracea* (L.) Zopf.** – боров лишей.	
Висша флора:			
Мъхове:		**Брой видове – 330** (43.7% от българската мъхова флора – 754 вида):чернодробни мъхове – 86 и листнати – 244 вида; **Консервационно значими видове – от 251 вида от Червения списък на мъховете в България, 34 вида или 13.5% са разпространени на територията на НП „Пирин“.** **11 вида мъхове са известни досега само от Пирин**	**261 нови вида мъхове** (спрямо план 2004 г) от 82 рода, и 69 семейства. Популациите на мъховете в парка са стабилни. Необходим е мониторинг на консервационно значимите видове и мониторинг на местообитанията в близост до райони с активно човешко присъствие
Висши растения:	+++	**<u>Общо висши растения</u>** – **1338 бр**.: Покритосеменни – 1046 и Голосеменни – 246; Брой семейства: 98 (63,2% от познатите в България) Брой родов състав: 487 (53,3%), Брой видов състав: 1338 (32,6%) (1315 вида – при План'04) От тях в Червен списък на българските висши растения в НП Пирин: 157 вида; в Червена книга на Р България, т.1. – 73 вида, ЗИДЗБР, Приложение-3 – 82 вида; <u>Ендемити</u> – 145, вкл. балкански – 110, български – 35, локални – 17; <u>Реликти</u> – 106, вкл. терциерни – 49 и глациални – 33 вида. **Консервационна значимост на висшите растения от флората на Пирин и НП „Пирин“ според международни документи:** **Европейски червен списък (2011)**– *Centaureaimmanuelis-loewii* Degen (Имануелова	**23 нови вида, 3 нови рода, 4 нови семейства**са установени с проучванията за План'14. Спрямо План'04, по актуалната редакция на Червената книга на Р.България от 2011 г, видовете в НП под нейна закрила сега са с 43 в повече; Локалните ендемити са с 3 повече, балканските - с 24 повече. Консервационно значимите видове запазват своето присъствие в парка.

DRAFT

		метличина) **Директива 92/43 ЕИО (1992)** – *Tozziacarpatica*Waloszcz. (Карпатска тоция), *Ligularias*ibirica (L.) Cass. (сибирски див тютюн), *Centaureajacea* L. (ливадна метличина), *Centaureaimmanuelis-loewii*Degen (Имануелова метличина) **Бернска конвенция (1979)** – *Campanula patula*L. (разперена камбанка), *Centranthuskellereri*(Stef. & T. Georg.) Stoj. etStef. (Келереров центрантус), *Ligulariasibirica*(L.) Cass. (сибирски див тютюн), *Ranunculus fontanus*C. Presl (кладенчово лютиче) **Нови таксони във флористичния списък на НП "Пирин": 39 вида от семействата:** Anthericaceae, Aspleniaceae, Asteraceae, Brassicaceae, Caryophyllaceae, Cyperaceae, Droseraceae, Fabaceae, Gentianaceae, Menyanthaceae, Orchidaceae, Orobanchaceae, Poaceae, Polygonaceae, Rosaceae, Rubiaceae, Scrophulariaceae, Valerianaceae **Новоустановени видове за флората на Пирин, открити на територията на НП „Пирин“:** *Cerastiummoesiacum*Friv. (мизийски рожец) *Dianthus quadrangulus*Velen. (четириръбест карамфил)*Droserarotundifolia* L. (кръглолистна росянка) *Erysimumpseudoatticum*Ančev &Polatschek (гръцка боянка) *Euphrasiadrosocalyx*Freyn. (хибридна очанка) *Festucaspectabilis*Jan. (забележителна власатка)	318

DRAFT

Лечебни растения		*Gentiananivalis*L. (снежна тинтява)*Hieraciumerythrocarpum*Peter (червеноплодна рунянка) *Loliumrigidum*Gaudin (твърда глушица) *Orchismascula*L. s. str. (мъжки салеп) *Orobancheloricata*Rchb. (кожест воловодец) *OstryacarpinifoliaScop. (обикновен воден габър)* . *Phleummontanum*C. Koch (планинска тимотейка) . *Potentillapalustris*(L.) Scop. (мочурно прозорче) Изготвен е актуализиран списък на лечебните растения, който включва**443 вида лечебни растения**,които се отнасят към **82 рода и 69 семейства**.	Запазено е богатството от лечебни растения. В сравнение с План'04, при сегашните проучвания са регистрирани **нови 261 вида, вкл. нови 10 семейства.**
Фауна			
	+++	С проучванията за План’14 на НП Пирин, след обобщенията са установени около 3221 вида, в т.ч.: - **Безгръбначни – 2981 вида** и подвида, - **Гръбначни – 240,** в т.ч.: o Риби – 4 вида, o Земноводни – 10 вида, o Влечуги – 10 вида, o Птици – 166 вида o Бозайници – 50 вида Установените безгръбначни таксони принадлежат към 4 типа, 9 класа, 20 разреда и 240 семейства. В това число са включени 300 редки вида, 228ендемита, 176 реликта, 300 редки форми и 18 вида, присъстващи в световни и европейски списъци на застрашените видове. Броят	Спрямо План’04, са актуализирани списъците с видове, както следва: безгръбначните +890 вида, рибите с -2 вида, земноводните +2 вида, влечугите с -1 вид, птиците +7 вида и бозайниците +5 бр. Видовете **планински кефал** (*Telestes souffia*) е с непотвърдено присъствие и **речна змиорка** (*Anguilla anguilla*) – изчезнал, не са регистрирани през последните 10 г.

DRAFT

		навидовете в парка представлява около 40% оточакваните за района над 7000 вида. **Ендемити** От гръбначните животни – 7 подвида, което е 2,92 % от видовете в парка.Риби – няма; Земноводни – няма; Влечуги – 1 подвид; Птици – 5 подвида; Бозайници – 1 подвид. **Реликти** 9 вида гръбначни животни, което е 3,75 % от видовете в парка; Риби – 1 вид;Земноводни – 2 вида; Влечуги – 2 вида; Птици – 3 вида; Бозайници – 1 вид. **Видове предмет на опазване по Директива 92/43 и Директива 2009/147** • Безгръбначни животни – 8 вида • Риби – няма • Земноводни – 2 вида • Влечуги – 1 вид • Птици – 45 вида • Бозайници – 11 вида	Съхранена и увеличена е потенциалната стойност на НП Пирин.
Ландшафтно разнообразие			
Визуалния облик на природата и ландшафта на НП Пирин предлага разнообразие, индивидуалност и красота, които са съществен фактор за осигуряване на продължително въздействие върху хората при техния престой в парка.	+++	НП Пирин попада в ландшафтна структура, която се характеризира с 15 групи, 8 подтипа и 5 ландшафтни типа от клас Планински ландшафти. Пирин има алпийски облик на релефа – голямо разчленение на земната повърхност, стръмни склонове, дълбоко всечени речни долини, остри и оголени скалисти върхове и ридове, наличие на ледникови форми (циркуси, карлинги, ригели, трогови долини, морени и др.). Характерни за НП „Пирин“ са реликтните глациални релефни форми – циркусите, троговите тераси, карлинги и др. В алпийския пояс денудационните процеси са формирали сипеи,	Съхранена е потенциалната стойност на ландшафта в НП Пирин. Скалните ландшафти се характеризират с висока устойчивост Трябва да се регулира допълнително пашата на животни в местата за посещение / движение на туристи. Тенденция към затлачване и загуба на определен брой езера, вследствие на еутрофикацията

DRAFT

		каменни потоци и др. Тези скални структури са с високи естетически качества, увеличават ландшафтното разнообразие и идентичност.	свързана с безконтролната паша и водопой на пашуващите животни
Ресурси			
Голямо е значението на НП Пирин и на Дирекцията на парка, за формиране на трайна политика за устойчиво и природосъобразно ползване на природните ресурси .	+++	⇒ Алпийските и субалпийски пасищата се използват като източник на **фураж** през летните месеци, субсидиран и с европейски иструмент по ПРСР. ⇒ В НП Пирин се развиват **15 вида стопански значими вида гъби с превъзходни вкусови качества** (Борова и обикновена манатарка, Пачи крак, Челядинка, Горско-ливадна, полска и горска печурки, Обикновена и зърнеста масловки, Обикновена сърнела, Обикновена пънчушка, Жълта и сърнена рогачки, Кифла, Овча прахан.) ⇒ **Установени са 3 вида стопански важни лишеи: *Cetraria islandica* (L.) Ach.** – исландски лишей.Използва се във фармацевтичната промишленост; ***Evernia prunastri* (L.) Ach.** – дъбов лишей, Използва се в парфюмерийната промишленост и ***Pseudevernia furfuracea* (L.) Zopf.** – боров лишей, който се използва в парфюмерийната промишленост ⇒ Установени са **443 вида лечебни растения**. През 2014 г. са проведени ресурсни изследвания на: 1. *Hypericumperforatum (Жълткантарион)* 2. *Hypericummaculatum*(Петнистка нтарион) 3. *Thymus* spp. diversa (Мащерка) 4. *Achilleamillefolium complex* (Бялравнец) 5. *Fragariavesca*(Горскаягода)	Съхранени са ресурсите в парка. Опазването им, чрез устойчиво и контролирано ползване съгласно предварително съгласувани планове (вкл. с Устройствен/и проект/и и план/ове по чл.64 от ЗЗТ) е първостепенна задача на Дирекциата на парка.

DRAFT

		6. *Chenopodium bonus-henricus* (Чувен) 7. *Rubusidaeus* (Малина) 8. *Rumexalpinus*(Алпийскилапад) 9. *Verbascumlongifolium*ssp.*pannosum*(Дълголистенлопен) 10. *Vacciniummyrtillus*(Чернаборовинка) За лични нужди се ползват основно плодовете на черна боровинка, леска, малина, капина, а така също и жълт кантарион, риган, мащерка, и др. На територията на НП Пирин се намират най - големите естественикомплексиотчернаборовинка. **Дървесния ресурс** в парка е значителен – върху **25112 ха залесена площ** (вкл.клека) е установен **запас от 7440070 куб.м** (с клони), в т.ч. бял муровите формации, които преобладават с 23.7% от залесената площ и 33.5% от запаса на всички насаждения, следват клековите формации с 23.7% от залесената площ, бял-боровите -19.8% и 24.1%, смърчовите – 8.3% и 13.5%, чер муровите – 4.2% и 5.8% и т.н. **Средния запас на 1 ха е 296 куб.м** (с клони) или **388 куб.м** – върху площа без клека, а средния годишен обемен прираст на горите в НП Пирин е в размер от кръгло 77000 куб.м (67700 без клони) или 3.1 куб.м/ха (**4.0 куб.м** – върху площа без клека). Мъртвата дървесина възлиза кръгло на 33 900 куб.м. ⇒ Широко разпространени в Пирин са два вида охлюви, предмет на събиране ⇒ НП Пирин се използва като източник на вода за питейно-битововодоснабдяване	

DRAFT

		⇒ Дърводобив в НП Пирин не се извършва, освен в съвсем ограничени размери, като поддържащи и възстановителни дейности, основно санитарна сеч. С дървесината се снабдява местното население, като дърва за огрев, в размер на кръгло 2300 куб.м /ср.годишно през периода 2004– 2013.	
ФЕНОМЕНИ В ЛАНДШАФТНО И ГЕОМОРФОЛОГИЧНО ОТНОШЕНИЕ			
Геоморфология на Обекта	+++	Циркуси: В България планините с циркуси са само две (Пирин и Рила). Циркусите в Пирин са 35 броя, като всички попадат в границите на парка. В някои от тях се наблюдават снежници. Морени: В България истински морени се срещат само в две планини (Пирин и Рила). В Пирин са добре запазени различни видове морени – челни, странични, дънни и др., които са образувани последователно от две заледявания. Трогови долини: В Пирин са запазени едни от най-дългите и изразителни трогови долини – на реките Демяница и Бъндерица. По техните поречия има и водопади. Пещери: Имайки предвид малката по площ територия на карбонатните скали 4830 ха, присъстват над 180 пещери, от които по-голямата част са пропастни.	Съхранена е потенциалната стойност на ландшафтните и геоморфоложки феномени в НП Пирин.
МЯСТО НА ОБЕКТА В ЕКОЛОГИЧНИТЕ МРЕЖИ НА БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПА			
Съгласно ЗБР територията на Национален парк „Пирин“ е съществен елемент от **Националната и Европейска екологична мрежа Натура 2000.**		**Защитена зона „Пирин“ е от тип „С“** – *Защитена зона по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на*	

DRAFT

Площта на НП се припокрива от защитена зона с идентификационен код BG0000209 „Пирин“ от мрежата обекти Натура 2000		*природните местообитания и на дивата флора и фауна.* На основание чл.12, ал.6, във връзка с чл.6, ал.1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие и т.1 от Решение на Министерски съвет № 122/2.III. 2007 г.(ДВ, бр.21 от 2007 г., е обявена със Заповед № РД-572 от 8 септември 2008 г. (ДВ бр. 84/26.09.2008 г.) за защитена зона „Пирин“ с идентификационен код BG0000209 с обща площ 403 823, 813дка *Предмет на опазване в защитена зона „Пирин“* с идентификационен код BG0000209 са видове птици: видове по чл.6, ал.1, т.3 от ЗБР; видове по чл.6, ал.1, т.4 от ЗБР; *Защитената зона се обявява с цел:* опазване и поддържане на местообитанията на посочените видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние, както и възстановяване на местообитания на видове птици предмет на опазване във защитената зона, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние	
ТЕРИТОРИЯ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ С ЕВРОПЕЙСКО И СВЕТОВНО КОНСЕРВАЦИОННО ЗНАЧЕНИЕ			
Световното и европейско значение на НП „Пирин“ се определя от включените в територията му най-представителни и най-значими за съхранението *in situ* на биологичното разнообразие естествени местообитания, в това число места където обитават застрашени от изчезване видове от флората и фауната, които имат	+++	37 специфични за Пирин местообитания са включени в Червената книга на Р.България, от които 19 типа са уязвими, 7 типа са потенциално застрашени, 9 типа са застрашени и 2 типа са критично застрашени. 25 типа екосистеми и свързаните с тях природни местообитания с европейска значимост са включени в приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС и ЗБР. С висока степен на рядкост са оценени застрашените	Съхранена е потенциалната стойност на екосистемите и биотопите в НП „Пирин“.

DRAFT

неизмерима универсална стойност от гледна точка на науката или следва да бъдат съхранени за в бъдеще		местообитания: 3160 Естествени дистрофни езера, 7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища, 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества, 6150 Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества, 95A0 Гори от бяла и черна мура, 91BA Мизийски гори от обикновена ела	
ОБЕКТ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНИ И НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ДЕЙНОСТИ			
Качествата и значението на НП „Пирин“ като ОСН , функциите на националния парка като място за провеждане на научни изследвания и образователни екологични програми за различни възрастови групи, определят избор на теми и дейности свързани с дългосрочен ефект върху опазването на парковата територия	+++ ++	Потенциалната стойност на парка като обект за образователни дейности се разкрива във възложен от Д НП и разработеният от Пирински туристически форум по Дейност 4.5.: „Рамков план за обучение по експертни групи и управление на кариерата на персонала на ДНП за периода 2012-2017 г.“ Паралелно с обучението на експертния персонал на Д НП се разработват програми за работа за обучение на деца и юноши. Научно – изследователските дейности за НП са включени в разработващият се Проект DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на Национален парк „Пирин“ и резерват „Тисата“с Поддържащи и възстановителни дейности в гори, земи и водни площи. Включва дейности и проекти свързани с опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в Национален парк „Пирин” в антропогенно повлияни територии на парка. Научно-иследователската работа е насочена към природни местообитания и местообитания на видове от флората и фауната, лечебни растения и дългосрочен	Потенциалът на Парка по показател научно-изследователска дейност не е разработван системно и пълно през 10-год.период на действие на План‘04 Сложено е началото на разкриване и разработване на този потенциал на Парка в края на плановия период на Плана.

		мониторинг в съответствие с планираните програми в План‘04	
ЕМОЦИОНАЛНО ЗНАЧИМ ОБЕКТ, СВЪРЗАН С НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА В РАЙОНА			
Обектът в преобладаващата част от територията си представлява забележително природно явление, област с естествена природна красота, носител на естетична наслада в най-висока степен, тясно свързан още от далечното минало до днес, с бита на местното население от пограничните с парка (в сегашните му граници) общини.	+++	Пирин за жителите на граничните населени места, в исторически план свързва поколенията по един неповторим начин – с културно-историческото наследство на предците (обряди, обичаи / традиции), вкл. с всичко, което планината е давала на хората от региона – чистия въздух, водата, типичните пирински ландшафти и любими маршрути, езера и върхове за покоряване и любуване – „Ой красив си Ирин-Пирин, най-красив си на света...“ се пее в народната песен. От друга страна Пирин в сегашните очертания на НП, е давал много осезаема част от поминъка на местното население, като напр.: пашата на местни породи каракачански овце и кози, мандраждийството, дърводобива, лова и риболова, а също и зимните спортове, основно – ски, а през летния период посещения за краткотраен /едно-дву дневен отдих и туризъм, катерачество, и т.н.	Емоционалната значимост остава непроменена
ПРИРОДНА СРЕДА С ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗЪМ, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЯ			
Територията на НП Пирин предлага условия за развитие на устойчив туризъм, които отговарят на разнопосочните интереси на българските и чужди туристи	++	Пирин е най-предпочитаната планина в България, присъства в над 70% от програмите за активен и приключенски туризъм; Отделни видове ландшафти се възприемат в пространствено-зрително взаимодействие с околната среда и служат като естествен фон за туризъм, спорт и рекреация; Достъпност и инфраструктурна	Промените са насочени към по-пълно разкриване и балансирано използване на този потенциал, за да може

DRAFT

		обезпеченост, много възможности за интересно, автентично и обогатяващо пътуване. Посетителски и информационни центрове и контролни информационни пунктове в услуга на посетителите и туристите сравнително богатата информация, печатни материали и програми развити от Дирекцията на НП Ски зона с център гр. Банско и ски зона Добринище допринасят за практикуване на желаният от много посетители от страната и чужбина ски спорт. Същия направи Пирин известна дестинация и обект от световния и европейски календар за ски състезания, доведе много световно известни личности в България и в НП Пирин, който ги вдъхнови да пропагандират безплатно нашата най-красива планина и парк. Пешеходните туристически маршрути, поддържани от парковата администрация са достатъчни за равномерното разпределение на посетителите и насочването им към всички забележителни части на парка В парка могат да се развиват много видове спорт и форми на туризъм: пешеходен туризъм, пистови ски, алпинизъм, пещерничество, велосипеден и конен туризъм, тематичен/ познавателен туризъм, алтернативен туризъм обвързан със селищата в подножието на Пирин Съществуват условия за нови зимни туристически практики: турове със снегоходки и със ски	местните общности да се възползват по един оптимален начин от това свое наследено богатство, което да предадат и на своите наследници.

DRAFT

		с панти (за преходи) и др.п. Има възможности за целогодишни програми, съчетаващи рекреация и туризъм, комбинирани с балнеолечение и т.н.	
ПРИРОДНА СРЕДА С КУЛТУРНИ, ИСТОРИЧЕСКИ И АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПАМЕТНИЦИ			
Културното и историческо наследство /КИН/ е основна предпоставка и ресурс за развитие на познавателния туризъм, който придобива все по-голяма популярност	+++	Резултатите от проучванията към План'14 свързани с недвижимото културно наследство и нематериалното наследство разкриха забележи-телни обекти, които са естествен мост с миналото и същевременно към бъдещето. Те могат да стимулират настоящото развитие на района и общините. Проучванията констатират и голямата потенциална стойност на описаните обекти - част от тях на територията на НП, вече социализирани като обекти на културния туризъм.	Потенциалът не следва да се разкрива изцяло и социализира
ИЗТОЧНИК НА ПОЛЗИ ЗА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ - ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСОВИ И ДРУГИ ПОСТЪПЛЕНИЯ			
Възможностите и предимствата, които предлага Националния парк са от голямо значение за генериране на приходи за местните общности и общините граничещи с парка.	++	⇒ Популярността на НП „Пирин“ като съхранена природна среда с възможности за отдих, туризъм и рекреация - обект на Световното природно наследство, допринася за увеличаване на посещаемостта в парка и пребиваване в населените места от прилежащите територии на парка; ⇒ Развитие на видове бизнеси в сферата на услугите – хотелиерство, ресторантьорство, превоз, водачество и др. ⇒ Развитие на производства съпътстващи услугите, рекламата и местната идентичност ⇒ За администрацията на Парка, собственици и ползватели на сгради продажба на информационни материали,	Следва да се включи в План'14 програма за определяне конкретни данни и индикатори по показателя, които до настоящия етап липсват

DRAFT

		ползване на ресурси и др.; ⇒ Възможности за ползване в НП на площи за паша от животновъди от прилежащите на НП територии; ⇒ За фирми в сферата на туристическото обслужване – предлагане на разнообразни и качествени допълнителни услуги, развитие на алтернативни форми на туризъм с цел икономическо съживяване на селските райони; ⇒ Възможности за предлагане на екологично чиста продукция, чрез развитие на традиционно животновъдство, пчеларство, овощарство и др.	
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПЛАНИРАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА НП ПИРИН ПО ПРОГРАМАТА МАВ – „ЧОВЕКЪТ И БИОСФЕРАТА“ КЪМ ЮНЕСКО			
Развитие на НП „Пирин“ и прилежащите му територии като биосферен резерват с цел подпомагане на регионалното развитие	+++	Оценяват се като положителни възможностите да се предложи функционално зониране към План за управление на НП „Пирин“ за периода 2014-2023 г. територията на Националния парк и неговите прилежащи теретории да се зонират като „биосферен резерват (парк)“ на основата на резерват „Байови дупки-Джинджирица“ – обявен за биосферен резерват през 1977 г. по програмата „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО и Резерват „Юлен“, вероятни **сърцевинни зони** в бъдещия биосферен резерват. Предложението включва и други две сърцевинни зони Резерват „Ореляк“ и биосферен резерват „Али ботуш“	Следва да бъдат предвидени организационни мерки за привличане и участие на подходящ набор от публични власти, местни общности и частни интереси в проектирането и реалното функциониране на биосферния резерват в интерес на местното и регионално развитие

DRAFT